

In de tiendelige serie De Babyspecialist haken we in op alle facetten die komen kijken bij het werken met de allerkleinsten in de kinderopvang. In deze laatste aflevering: nog één keer de belangrijkste accenten van babygericht werken op een rij.

TEKST WEIJA STEFFENS FOTO PIXABAY

OP ONTDEKKINGSREIS

Experimenteren, ervaren en herhalen

In het eerste levensjaar wordt de basis gelegd voor de rest van ons leven. Een baby gaat van liggen en omrollen naar kruipen en lopen. Hij leert zich te hechten aan anderen, ontdekt beetje bij beetje zichzelf en de wereld om zich heen. En hij gaat brabbelen en praten. Baby's leren in dit eerste jaar zo ontzettend veel. En daarom is het zo belangrijk om babygericht te werken, meent orthopedagoog en coach Natasja de Kroon.

Op ontdekkingsreis

Kinderen hebben een aangeboren drang om zichzelf en de wereld om zich heen te ontdekken. De hersenontwikkeling is bij de geboorte nog niet voltooid; een baby moet alles om zich heen nog leren begrijpen. Ook moet hij zich bewust worden van zichzelf, leren redeneren en verbanden leggen. Wat hoort bij wat, wat gebeurt er als ik dit doe, wat is de oorzaak en het gevolg? 'Je kunt baby's helpen dingen in hun hoofd te ordenen. Door te experimenteren, te ervaren en te herhalen. Zo leert een kind voorwerpen en mensen herkennen en te onthouden,' vertelt Natasja. Hij onderzoekt voorwerpen door ze in zijn mondje te stoppen, aan te raken, te voelen en te ruiken. 'Laat baby's kennismaken met allerlei verschillende materialen: klein, groot, hard, zacht, nat, droog. Laat iets zien dat blinkt (een vergiet) of geluid maakt (knisperboekjes). Doe balspelletjes: laat zien dat een bal kan rollen of dat hij weer terugkomt als je hem in de lucht gooit. Of kijk samen in de spiegel: trek gekke gezichten of zet bij het kind een hoedje op en af. Ook nabootsspelletjes zijn vaak een succes: klap in je handen, zwaai met je armen of steek je tong uit.'

Simpele spelletjes

Hou het simpel, adviseert Natasja. 'Je hoeft baby's nog niet mee te nemen in thematisch werken, wat we vaak bij oudere kinderen doen. Daar zijn ze nog helemaal niet aan toe. Je hoeft een activiteit dus niet te koppelen aan een onderwerp als zomer of dieren.

TIPS VAN NATASJA:

- > Door ervaring, spel en beweging ontstaan nieuwe hersenverbindingen en worden de hersenfuncties geactiveerd. Daardoor leren kinderen. Herhaling van spelletjes helpt baby's de vaardigheden te leren beheersen.
- > Elk kindje ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Een kind is pas toe aan een nieuwe uitdaging als zijn hersenen er klaar voor zijn.
- > Stimuleren is goed, maar hou het simpel. Ga bellenblazen, speel kiekeboe-spelletjes, doe boekjes open en dicht, maak samen muziek met potten en pannen of ga wandelen en benoem alles wat je ziet, hoort, voelt en ruikt.

Wel is het belangrijk om veel zintuigelijke spelletjes te doen. Probeer alles wat je doet met baby's te richten op voelen, ruiken, horen en zien. En hou het dicht bij hun beleavingswereld. Voor baby's is eigenlijk alles nieuw. Verschillende soorten stoffen op hun huidje, met een kleine stoffen bal rollen of bladzijden van boekjes omslaan is al voldoende.'

Lekker spelen

Natasja: 'Vraag je constant af wat interessant is voor een baby. Waardoor wordt hij geprikkeld, wat vindt hij een lekker plekje om te liggen of te zitten: bij de spiegel of in een rustig hoekje? Door goed te observeren weet je hoe ver een kind is in zijn ontwikkeling, hoe hij in zijn vel zit en wat zijn behoeftes zijn. En

'Baby's leren in dit eerste jaar zo ontzettend veel'

nogmaals, doe vooral niet moeilijk, ga gewoon leuke dingen doen! Samen muziek maken en bewegen, blokjes stapelen en aan elkaar geven, (kruip)pakkertje spelen, knuffelen, zachtjes kietelen of klauteren over een berg kussens.' Daarbij geldt ook: een goede voorbereiding is het halve werk. 'De spannings- en concentratieboog van baby's is heel laag. Wil je dus een spelletje doen, zorg dan dat alles wat je nodig hebt al klaar staat,' tipt Natasja. 'Denk van tevoren na over hoe je het gaat aanpakken: welke materialen zijn geschikt, heb je hulp nodig van een collega, wanneer bied je het spelletje aan en aan welke baby? Bedenk ook bij wat er in het ergste geval zou kunnen gebeuren. Stel, de kinderen mogen spetteren met een bak water. Dan kunnen ze dus nat worden. Ga je met kinderen kleien, dan kunnen ze de klei in hun mond stoppen. Wees voorbereid en neem zo nodig vooraf al maatregelen. Dat zorgt voor rust. Bij jou en de kinderen.'

Inrichting

Ook de inrichting van de ruimte beïnvloedt de ontwikkeling van baby's. Volgens Natasja zou iedere kinderopvang haar missie en visie eens onder de loep moeten nemen en de babyruimte – ook bij een verticale groep – volgens die normen moeten inrichten. 'Daarbij helpt het je te verplaatsen in een baby. Hoe zou een baby zich voelen die in de looproute ligt? Of als niemand zegt wat er gaat gebeuren? Nu we zoveel meer weten over de ontwikkeling van het babybrein, moeten we daarvan profiteren. Meer meevoelen met de baby's en inspelen op wat ze nodig hebben dus. Want die ukkies krijgen zo veel meer mee dan je denkt.' <

DIT ARTIKEL MAAKT ONDERDEEL UIT VAN DE OPLEIDING TOT BABYSPECIALIST IN DE KINDEROPVANG. WIL JE MEER INFORMATIE OF DEELNEMEN AAN DE OPLEIDING, NEEM DAN CONTACT OP MET DE KINDEROPVANG ACADEMIE VIA INFO@KINDEROPVANGACADEMIE.NL OF (030) 233 13 30.